

Лише загальними стараннями людство може вирішити проблеми, що пов'язані з війною та миром. Світове співтовариство, ООН, НАТО, окремі держави та їх лідери намагаються поліпшити ситуацію, котра склалась у світі, уникнути загрози війни. Масштабне значення містить підписання міжнародних угод про скорочення озброєнь. І найбільш необхідним вкладом у мир на Землі вважається добровільна відмова від ядерної зброї [1]. Україна стала однією з перших державою у світі, яка зробила це.

Як бачимо, існує велика потреба в міжнародному врегулюванні та міжнародному співробітництві через процеси глобалізації. Глобальні проблеми людства стосуються не лише окремих країн, а всього Всесвіту, і головною метою міжнародного співробітництва має бути забезпечення миру та безпеки всього людства, адже глобальні проблеми дуже великі, важливі та важливі для життя людини, усі вони загрожують життю всього людства і можуть бути вирішені спільними діями всіх країн.

Список використаних джерел

1. Пестушко В. Ю., Уварова Г. Ш. Географія : підруч. для 10 кл. загальноосвіт. навч. закл. : рівень стандарту, академічний рівень. К. : Генеза, 2010. 304 с.
2. Основи стійкого розвитку : навчальний посібник. За заг. ред. проф. Л. Г. Мельника. Суми : «Університетська книга», 2005. 654 с.

Науковий керівник: к.ю.н., доцент, доцент кафедри Мануїлова К. В.

КАЛАШНИКОВА МАРІЯ ВОЛОДИМИРІВНА

Національний університет «Одеська юридична академія»

НЕВИЗНАННІ ТА ЧАСТКОВО ВИЗНАННІ ДЕРЖАВИ: ПРАВОВА ПРИРОДА ТА НАСЛІДКИ

На сьогодні у міжнародному праві існує низка проблем, які досі не мають нормативно-правового визначення. Однією з цих проблем є формування, розвиток та функціонування нових держав, але найбільш актуальним фактором є збільшення кількісних показників таких держав з кожним роком.

У зв'язку з постійним поступовим розвитком суспільства набуває значення проблема появи та визнання незалежності нових держав як повноправних членів міжнародного співтовариства. Надалі набуває актуальності дослідження інститутів

міжнародного права, які сприяють виходу на міжнародну арену нових держав. Проблема існування невизнаних держав хоча і не є новою, однак більшого зацікавлення вона спричинила для України через проголошення на її території так званих «ДНР» та «ЛНР». Це явище є найбільш влучним прикладом утворення держав шляхом сецесії.

Прийнято вважати, що невизнані держави – це політичні організації, яким притаманні основні ознаки державності, проте вони не є визнаними на міжнародній арені. В українській та зарубіжній юридичній літературі можна знайти велику кількість подібних термінів, котрі за своєю сутністю є синонімічними до поняття «невизнана держава». Серед них можна навести такі: «самопроголошені держави», «*de facto country*», «квазідержава», «псевдодержава», «віртуальні держави», «спірні держави».

Держава виникає і існує незалежно від факту її визнання іншими державами, але будь-яке визнання є надзвичайно важливим фактором для новоутвореної держави.

Частково визнані держави – це держави, що проголосили себе незалежними державами і мають ознаки суверенних держав, але незалежність визнано лише певною частиною або лише окремими державами-членами ООН, через що вони не можуть стати членами ООН та по суті виключаються з кола суб'єктів міжнародного права, оскільки їх участь у міжнародних відносинах обмежена, як правило, відносинами, з тими державами, що їх визнали.

Насамперед, невизнані та частково визнані держави мають деякі властивості, що характерні і визнаним державам, такі як наявність території, межі якої є межі, в яких здійснюється влада уряду. Крім того, невизнані та частково визнані держави мають населення. При цьому, з одного боку, поширена думка, що сама по собі наявність на певній території населення не є достатньою і уряд самопроголошеної держави має прийти до влади на основі «місцевого потенціалу» та «мати народну підтримку» (хоча цей критерій не постулює ні підтримки відділення всім населенням території, ні наявність у самопроголошеній державі демократичного устрою). Уряди невизнаних і частково визнаних держав цілком можуть відповідати критерію ефективності у питанні контролю за своєю територією та її населенням, проте їхнє право керувати також не визнається, що прямо впливає з невизнання їх заявленої державності.

Політичні та правові джерела наголошують, що існує велика кількість різних думок щодо можливостей невизнаних держав на міжнародній арені. Слід почати з того, що факт невизнання або часткового визнання державного утворення не виключає його з міжнародних відносин у сфері міжнародної арени: від-

носини світового співтовариства і також інших країн з невизнаними або частково визнаними державами можуть розвиватися у таких сферах, як міжпарламентська співпраця, співпраця в галузі освіти, у сфері економічної інтеграції, виробничої кооперації тощо. Усі ці типи співпраці формуються на нормативно-правових актах – договорах, угодах, указах. Взаємодія світових співтовариств і невизнаних або частково визнаних держав має несистемний та безпроцедурний характер, адже не має своєї правової основи. Можна дійти до висновку, що одним з головних аспектів у формуванні таких утворень є їх поведінка на міжнародній арені. Тобто, значною мірою взаємодія світових співтовариств і невизнаних або частково визнаних держав залежить від внутрішніх характеристик останніх, зокрема від ступеня демократії в країні, інтересів політичної еліти, соціально-економічних показників.

Також існує думка, що державам важко існувати за умов невизнання або часткового визнання насамперед через низький ступінь довіри до них з боку суб'єктів міжнародних відносин. Як зазначає М. Рігл, «більшість невизнаних держав перебувають у становищі держав-ізгоїв, що зводить їх можливість для економічної діяльності. Невизнані держави не в змозі зацікавити іноземних інвесторів, не можуть бути залучені до участі у міжнародних організаціях (таких як Світова організація торгівлі), запроваджувати торгівлю на глобальному ринку (у сфері товарів широкого вжитку, військового обладнання тощо), отримувати позики від Міжнародного валютного фонду чи Світового банку, їх мешканці обмежені у сфері туризму. У довгостроковій перспективі це спричиняє розчарування населення, еміграцію кваліфікованих працівників та втрати людських ресурсів. Усі перелічені чинники суттєво обмежують діяльність у всіх сферах цих утворень».

Також можна виділити декілька причин, чому невизнаним державам не вдається створити ефективну економіку. По-перше, зазвичай сецесію вдається реалізувати таким шляхом як громадянська війна, яка частково або повністю охоплює територію невизнаної держави, що не може не заподіяти шкоду. Тривалість таких воєн буває різною, однак наслідками найчастіше є знищення цілих сіл і навіть міст. По-друге, через неохотне інвестування невизнаної або частково визнаної держави з боку іноземних фірм, оскільки правові контракти можуть не мати обов'язкової міжнародної та юридичної сили. Крім того, інвестори можуть також боятися завдати образи материнській державі зашкодити своєму становищу на більшому ринку. По-третє, через відсутність ефективності та структурованої міцності державних структур.

Таким чином, інститут міжнародно-правового визнання не здатний бути правовим інструментом розв'язання проблем невизнаних держав або частково визнаних держав у світі. Феномен інституту невизнання та часткового визнання держав виник, по-перше, через некодифікованість інституту міжнародно-правового визнання, який досі регулюється звичаєвим правом. По-друге, світове співтовариство надало пріоритет принципам непорушності кордонів та територіальної цілісності держав над принципом рівноправності та самовизначення народів і тим самим відмовилось визнавати нові державні утворення, що не заважає їх існуванню.

Список використаних джерел

1. Бердегулова Л. Каплина С. Дипломатическое признание вновь возникающих государств как субъектов международно-правовых отношений. Чита : Вестник ЗабГУ. 2014. С. 140–146.
2. Іщенко В. Невизнані та частково визнані держави в сучасному міжнародному праві. Київ : Вісник Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут», 2016. С. 209–215.
3. Тарасов О. Суб'єкти міжнародного права: проблеми сучасної теорії. Харків : Право, 2014. 512 с.
4. Riegl M. Prospects and limits of economic development of unrecognized states: between organized hypocrisy and private interests. Prague : European Scientific Journal. 2014. P. 17–35.

Науковий керівник: к.ю.н., доцент, доцент кафедри Грушко М. В.

МЕЛЬНИК ВІКТОРІЯ СЕРГІЙВНА

Національний університет «Одеська юридична академія»

ВПЛИВ ПАНДЕМІЇ COVID-19 НА МІЖНАРОДНЕ ПУБЛІЧНЕ ПРАВО

Сучасний світ потребує від права динамічності та точного регулювання правовідносин, які виникають дуже швидко. Динамічність передбачає швидке реагування до будь-яких змін та проблем. Одним з сучасних викликів для міжнародного публічного права був початок пандемії COVID-19.

Основну роль у контролі ситуації пов'язаної з пандемією займає ВООЗ, проте важливі кроки у регулюванні ситуації у європейських масштабах приймає Асамблея ООН. Саме вона створила вже дві резолюції, присвячені боротьбі з COVID-19. Перша резолюція 74/270 «Глобальна солідарність у боротьбі